

975442

MAGYARÁZAT

A

KOSSUTH-SZOBOR PÁLYATERVEKHEZ.

Ára: 20 fillér.

DEBRECZEN SZ. KIR. VÁROS KÖNYVNYOMDA-VÁLLALATA
1909. — 1464.

Tap 1909: 422

szék
kötés

nyolc
negy

KÖNYVTÁRSZABVÁNY

1900. évi törvény a könyvtárakról és a nemzeti könyvtárakról
1900. évi törvény a könyvtárakról és a nemzeti könyvtárakról
1900. évi törvény a könyvtárakról és a nemzeti könyvtárakról

1. Szigeti Renó Károly.

A talapzat lépcsős terasz közepéből emelkedő, széles alapon csonka gúla; fenn erős párkányai; a gúla élek támfallal támasztva.

Ezen gúla tetejében áll a főalak s a gúlaélek támpillérei által osztott talapzat felső lépcsősikjén áll a négy mellékalak.

A főalak Kossuthtot szónoki állásban ábrázolja; balkezében kardját tartva, jobb karját előre felemelve.

Mellékalakok: az előoldalon börtönéből félig kibujt oroszlán jelenti a kiszabadult status foglyokat; baloldalon „Hungária“ isténasszony a főalak felé kinyújtott jobbában fáklával, balkezével a nemzeti czimer-paizsra támaszkodva, jelenti a nemzeti jogot és lelkesedést; jobboldalon bekötött homloku honvéd, jobbában karddal, balkezében zászlót tartva tekint fel a főalakra. A hátsó oldalon a lépcsőn, összeroskadt paraszthalak subában, előtte tört kasza-szurony, jelenti a leverт szabadságharczot.

2. Mogyoróssy Sándor.

A talapzat egy templom homlokzat felső részét mutatja nehéz oszlopokkal, oromfallal s ebben „Kossuth“ felirással; az oromzat csucsán virágok közt nyugvó kard.

Ezen oromzat felett emelkedő postamensen a főalak, mely egy agg szónokló Kossuthot mutat, aranyozott, nehéz babérkoszorúval fején, jobb karját égnek emelve, bal karját kardján nyugtatva.

A főalak mellett alacsonyabb postamensen szabadságharczos alakok.

A szobormű az alapokból kikerülő földből emelt virágos dombra van gondolva.

3. Szódy Szilárd.

A főoszlop mellett két oldalon magas postamens, melyeken állanak a mellékalakok és pedig jobboldalon

három paraszt alak s baloldalon három honvéd; mindkét csoportozat alakjai szorosan egymás mellett állanak. E két csoport jelenti azon hatalmas nagy erőt, melyre Kossuth biztosan számíthatott.

A főoszlop elő oldalán relief-szerű kidolgozásban Kossuth a magyar kormány tagjaival. Ez a kormánynak Debreczenbe érkezését jelképezi.

A főoszlop hátsó lapján szintén relief-szerű kidolgozással magyar nők, amint ékszereiket a haza oltárára rakják le.

4. Pfeffer József.

Az egész szobormű lépcsős teraszon áll. A szobormű közép testét egy karcsu magas négyszögű gúla képezi, melynek előoldalán az oszlop lábánál postamensen áll a főalak: Kossuth, harczra hívó, lelkesítő szónoki állásban mintegy előlépve. Előtte a talapzat alján ülő női alak félig lepellet takarva, az alkotmány symboluma.

A talapzat baloldalán ütközetbe rohanó huszár és honvédek élénk csoportja, a háttérben női alak zászlót tartva, mely a főoszlophoz simul.

A talapzat jobboldalán harczba induló paraszt felkelők lóháton és gyalog, családjától bucsuzó apa, a háttérben zászlót tartó honvéd.

A talapzat hátsó oldalán lovával összeroskadó harczos, előtte a ledöntött czimerre mély bánattal hajló női alak, a háttérben búsuló honfi. — Ezen csoport felett lebeg az oszlop oldalán a babért nyújtó s béke olajágat tartó angyal.

Az oszlop tetejében erős női act lebegő lepellet; jobb kezében a béke olajágával, bal kezében törvény táblát tartva magasra. Jelképezi az ország ujraébredését.

5. Róna József.

A pályamű pázsittal szegélyezett; elől-hátul lépcsős teraszon áll.

A közép főoszlop négyszögletes, felül babérból font párkánnnyal, két oldalt íves tám-fal emelkedik a két oldali postamenstől a főoszlop felső részéig. Ezen tám-fal előtt

postamensen áll jobbról-balról egy-egy csoport szabadságharczi alakokkal.

A középoszlop előlapján a magyar czimer, felette párnán babérok közt nyugvó magyar korona.

A hátsó oldalon magas párkányzaton honleányok viszik a haza oltárára áldozataikat.

A két oldal-nyulvány végén egy-egy allegorikus alak, ülő női alakok lepellel; jobbról a Jog s balról az Igazság.

A főalak Kossuthot strucz-tollas kalappal fején, hátul lehulló köpennyel vállán, szónoki állásban ábrázolja; jobb karját ökölbe szorított kézzel leszegve tartja, bal kezével kardját kebléhez szorítja.

6. Lukácsy Lajos.

A pályamű elől lépcsős, hátul köríves terasz hátsó részében emelkedik a főoszlop.

A főoszlop négyszögű, melynek elő lapja domboru, három oldala egyenes. A főoszlophoz jobbról-balról tám-fal emelkedik s a teraszt hátsó íves vonalán fal zárja be, mely elől négyszögletes oszlopban végződik, hátul a tám-falhoz csatlakozik.

A szobor talapzat előtt emelkedő postamens van. Ezen postamensen áll egy csoport és pedig elől a harczbá induló ifjúság vezetve egy Geniusz által. Az ifjúság közt Petőfi alakja jelezve, balkezüvel kardját keblére szorítva.

Ezen csoporttól jobbra a felkelő nép, balra feleségétől bucsuzó paraszthalak.

A hátsó oldalon egy ülő ős harczos alak sisakkal, őrzí a hazát jelentő zászlót, mellette jobbról-balról egy-egy oroszlan a tám-fal hosszában.

A főoszlop tetejében áll a főalak, mely Kossuthot szónoki állásban ábrázolja vállán leomló köpennyel; jobb kezét ökölbe szorítva szegi hátra, bal kezével kardját szorítja.

7. Tóth András.

A főalak szónoki állásban ábrázolja Kossuthot, vállra akasztott karddal; jobb karját előre emelve.

A talapzat előrészen, a lábázat felső tagozatán ül

„Hunnia“ jobb lába alatt osztrák zászló, jobb kezét esküre emeli, bal kezét az 1849-iki magyar czimeren nyugtatja. Jelenti a függetlenséget.

Jobb oldalon áll egy honvéd; jobb kezében kardot tartva, bal kezével zászlót szorítva szívéhez; lelkesedve néz fel a főalakra. — Jelenti a harczkészséget.

Bal oldalon áll egy jobbágy jobbájával kalapját emelve üdvözli Kossuthot; bal kezében kaszaszuronyt tart.

A talapzat hátsó oldalán ül egy öreg 48-as honvéd, jobb kezében zászló, bal kezével koszorút tesz maga mellé, a talapzatra.

8. Tóth András.

A talapzat ugyanoly alaprajzu, mint a 7-ik pályatervé.

A főalak mindkét karját égneK emelő Kossutbot ábrázol, derékra kötött karddal.

A lábazat felső tagozásán áll négy alak diszmagyarban, a főalak felé fordulva, mindkét karjukat esküre égneK emelve. — E négy alak történelmi alakokat ábrázol.

A talapzat hátsó oldalán jobbról pártás leánytól bucsuzó honvéd, bal kezében zászlóval. — Jelenti a hazát. Ugyanott balról két jobbágy alak. Jelenti a szabadságot.

9. Siklódy Lőrincz és Spalt János.

A talapzat négyszögletes alaprajzu.

Terasz-szerű lépcsős aljzaton emelkedik a főoszlop, két oldalt tám-fallal.

A középszlopon áll sima lepellel beburkolva Kossuth alakja, jobb karját öklöbe szorított kézzel hátraszegi, bal kezével kardját tartva.

A talapzat elején fent a szabadság Geniusza rablánczát szakítva, győzelmi babért szorít.

Baloldalon magas postamensen a verbuváló dobos, körülötte zászlótartó paraszt alak s nép.

Jobboldalon vallán zászlót tartó öreg paraszt, honvéd csákós nagyobb fiát lelkesíti a csatára, a kisebbik hallgatja.

Mindkét csoportban a talapzat főoszlopa és a csoport közti ürt a zászló tölti ki.

A talapzat hátulján öreg katona harczra emelkedik Kossuth lelkesítő szavára.

10. Holló Barnabás.

A főoszlop négyszögletes oszlop; mindkét oldalán magas postamens-el.

A főalak mindkét karját ökölbe szorított kézzel hátra-szegő, ég felé tekintő beszélő Kossuthot ábrázol.

A talapzat elő részén a magyar koronára ráboruló, erőteljes act férfi alak.

A baloldali postamensen a szabadságharcz szellemi munkásai, jelesebb alakjai, lelkesedve néznek fel Kossuthra, mögöttük egy felkelő hódolattal hajtja meg zászlaját Kossuth előtt.

A jobboldali postamensen négy szabadságharczos paraszt alak élénk csoportozata, egynek vállán zászló.

A talapzat második lépcsős tagozásának elő lapjára az 1849 április 14-iki országgyűlés szereplő tagjainak névsora vésetnék be.

11. Kiss György.

A pályamű talapzata kör alakú; melyből alul lépcsős tagozással a négyszögletes, főoszlop emelkedik.

A főalak Kossuthot díszmagyarban, törvénykönyvvel a kezében ábrázolja, amint kitépi a törvénykönyvből a jobbságyságra vonatkozó lapot.

A főalakra másik mintát is mutat be pályázó, mely nyugodtan álló Kossuthot ábrázol, jobbában tollas kalapját s bal kezében kardját tartja, válláról bő köpeny omlik le.

A talapzat jobb sarkán álló magyar ruhás alak jobb kezével elutasítja az oszlop hátsó jobb sarkán elhúzódó két osztrák tábornokot, másik kezével a talapzat elő részén gyászoló Geniuszra mutat.

A talapzat baloldalán két honvéd, egyik zászlót tart, másik hüvelyébe dugja kardját.

A talapzat elő részén leroskadt női alak, jobbában babérkoszorút tart, mintegy sirra omolva, melyen „Arad” felírás van. Mögötte a talapzat oldalán a felkelő nap vonalai.

12. Ligeti Miklós szobrász, Bálint és Jámor műépítéshíve.

A teraszra elől és hátul széles lépcső vezet fel s a terasz két íves végét betonból épített padsor zárja be.

A terasz közepén oszlop van, tetejében a szabadság-szeretetet symbolizáló szárnyas oroszlánnal.

Ezen oszlop aljában az első oldalon magas postamensen áll a főalak, mely Kossuthot mély meghatottságu ihletett alakban ábrázolja hosszú köpenyben, körülötte az 1849 április 14-iki országgyűlés hét nevezetes alakjával, midőn kormányzóvá választották. A csoport meghatottan hódolva hajlik Kossuth felé.

Ezen főcsoporttól jobbra-balra mélyebben oldal postamensen élénk szabadságharczos csoportok; jobb oldalon lovas és gyalogos harczosok; bal oldalon ágyut toló honvédek; mindkettő a rohanó harczot tünteti fel.

13. Beszédes László.

A talapzat alsó része öt lépcsővel tagozott négyszögű tömb.

A főalak Kossuthot hátul leomló bő köpennyel szónoki állásban tünteti fel, jobb kezét szívére téve, balját kardján nyugtatja s tartja tollas kalapját kezében.

A talapzat előoldalán, részben a baloldalon is, a lépcsőkön eloszolva a debreczeni országgyűlésre érkezett képviselők csoportját fogadja s üdvözli egy papi palástot viselő alak (K. Tóth Mihály), felajánlja a Nagytemplomot az országgyűlés helyéül.

A talapzat hátsó oldalán sebesült, összeroskadó honvédet tart fenn egy asszony — a Haza vagy az Anyaföld — s kezében karddal védi.

14. Karácsonyi Géza szobrász és Nagy Győző építész.

A talapzat előtt magas lépcsős terasz, mely felvezet a talapzat első tagozásához.

A két oldali postamensről ives támfal emelkedik a főoszlophoz.

A főalak hévvel szónokló Kossuthot ábrázol összeszorított, parancsoló ököllel, bal kezével szívére szorítja mentéjét.

A talapzat kétoldali tagozásában sűrű csoportozat, jobb felől honvédek jelképezik a szabadságharczot; bal felől diszruhás alakok, jelképezik a kivivott szabadságot.

A főoszlop hátsó oldalán relief, ábrázolja a nagytemplomban 1849 április 14-én tartott országgyűlést.

15. Damkó József.

A főalak Kossuthot szónoki állásban ábrázolja méltósággal, ökölbe szorított jobbát szívéhez szorítja, baljában a proklamációt tartva.

A talapzat előoldalában két oldalt reliefszerű alakok, a proklamációhoz hozzájárulást jelentik.

A talapzat alsó lépcsőzetén elől a magyar korona, királyi jogar és palást. E felett a talapzatba vésva a magyar czimer széttört rabbilincsel dekorálva.

A talapzat hátsó oldalán relief, mely azt a jelenetet ábrázolja, midőn Kossuth az 1849 április 14-iki országgyűlés színe előtt a kormányzói esküt leteszi. Körülötte az országgyűlés főalakjai részben ülve, részben állva.

16. Gémes Péter szobrász és Rásó Zoltán műépítész.

A főalak a nyugodt szónok Kossuthot ábrázolja, ökölbe szorított jobbal.

A talapzat baloldali lépcsőzetén postamensen egy ülő anya lelkesíti fiát a harczra.

A talapzat jobb oldalán Klió jegyzi Kossuth nagy tetteit és érdemeit.

A talapzat előrészen egy erőteljes act férfialak tépi szét rab bilincseit.

A hátsó oldalon a földesur fogadja felszabadult jobbágját.

17. Hybl József.

A főalak a nyugodt szónok Kossuthot ábrázolja; jobbát szónoki lendülettel tartva előre; balkezében kardját tartva; balvállán bő köpeny omlik le.

A talapzat három lépcsőzettel alakított kocka s ennek alsó részén a négy saroknál négy allegorikus alak: a harczkészség, honszerelem, önfeláldozás, szónoki hatás.

A talapzat két oldalán oroszlán; erőt, hatalmat, szabadságot jelképez.

18. Somogyi Sándor szobrász és Borsos József építész.

A pályamű talapzata köralakú.

Az architehtonikus kiképzéssel tervezett középoszlopon, köpad előtt áll Kossuth, erőteljes, határozott szónoki állásban, jobb kezével a proklamációt szorítja szívéhez; baljával kardja markolatát szorítja. Válláról bő köpeny omlik le hátul a köpadra.

A talapzat jobb oldalán elmosódott alakok ködfátyolképe vonul le a talapzat aljáig, ábrázolja a magyar történelem hős szabadságharcosait, Bethlen Gábort, Bocskait, Rákóczit stb. fővonásokban; a magyar nemzet állandó küzdelmét jelképezve szabadságáért.

A talapzat alján körül a szabadságharcz s Kossuth korszakotalkotó munkájának jelenetei; a felszabadult jobbágy földesurával az előtérben; mögöttük Petőfi alakja; jobbról a feleségétől s gyermekétől bucsuzó fölkelő; zászlót koszorúzó honleány; balról a harcba menő fiatalság s kaszából fegyvert kovácsoló fölkelők.

A talapzat hátsó oldalán az 1849 április 14-iki országgyűlés jelenete a Nagytemplomban.

19. Kolozsvári Szeszák Ferencz.

A főalak Kossuthot szónoki állásban ábrázolja.

A talapzat előoldalán kalászsokkal borított ekén ül egy magyar nő, lelkesedve néz föl Kossuthra.

A talapzat bal oldalán tör fel egy felkelő magyar alak bizalommal, lelkesedve nézve fel Kossuthra, baljában kasza-fegyvert tartva.

A talapzat jobb oldalán postamensen a turul madár kiterjesztett szárnyakkal.

A talapzat hátsó oldalán az 1849-iki országgyűlés tagjai közt Kossuth a végső önvédelemre hívja fel a nemzetet.

20. Jankovits Gyula.

A pályamű magas teraszon áll, mely teraszra négy lépcső vezet fel.

A közép oszlop előtt, mely négyszögű, magas posta-

mensen áll Kossuth főalakja, szónoki állásban, bal karjával kardját szívéhez szorítva, jobb karját ökölbe szorított kézzel hátra szegve, válláról leomló palást.

A talapzat baloldali magas postamensen rohanó honvédek, előbb egy huszár lovon; a jobboldali postamensen felkelő nép.

A talapzat hátsóoldalán relief, mely a nagytemplom belsejét ábrázolja.

A talapzat közepén emelkedő oszlopon áldozati urna.

21. Vas Viktor és Philipp István.

A pályaterv talapzata hosszukás négyszög.

A talapzat alja a rónaságot mutatja, mely átmegy a közép oszlop sima oldalára.

Az oszlop négyszögű, fent áll Kossuth, nyugodt szónoki állásban; bal kezében kardját tartva, jobbáiban tollas kalapját; köpenye bal karján rendőkbe omlik le; mögötte szónoki állvány, rajta törvénykönyvek.

A talapzat elő oldalán, a bal sarkon jön elő egy magyar alak, mellette lebeg a hazaszeretet hatalmas nemtője rámutatva a fenyegetett anyaföldre.

A talapzat baloldalán egy anya, ki gyermekével bucsuzik harczbamenő fiától s bizalommal néz fel Kossuthra.

A talapzat jobboldalán harczba vonuló felkelő csoport.

A talapzat hátsó oldalán bokroktól árnyékolt „1848” felirat.

22. Füredi Richárd szobrász és Lechner Jenő építész.

A főalak a nyolczszögű középrészű oszlopon áll. Kossuthtot erős szónoki kifejezéssel s állásban ábrázolja; mindkét karját ökölbe szorított kézzel szegi hátra, bal vállára akasztott, hátul leomló köpennyel.

A talapzat előtt lóháton rohanó act férfi alak zászlót vesz át a szabadság geniuszát ábrázoló női alaktól; eltoposva lovával az ellenséget ábrázoló act férfi alakot. A lovas alak mögött egy szürös paraszt alak bucsuzik.

A lábazat elő oldalán körirat.

23. Tóth István szobrász és Kotál Henrik műépítész.

A középen emelkedő oszlop tetején áll a főalak, Kossuth; ökölbe szorított jobb kezét a szívére szorítja, balkezevel kardjának markolatát fogja; megfontoló, erőteljes arczkifejezéssel. Bő köpenye, fent begombolva, omlik le hátul. Az oszlop négy sarkába bemélyített pajzsot tartó magyar alakok hordják a talapzat felső részét. Jelképezik a nemzetet, mely Kossuthot kormányzóvá emelte.

A főoszlop két oldalán postamens van.

A főoszlop előtt ugyanily postamensen áll négy alak: Almássy, Perényi, Szemere és egy debreczeni polgár.

A jobboldali postamens végén, a főoszloptól távolabb nemzetőrök, figyelve néznek ki a távolba, az ellenségre.

A baloldali postamensen honvédek szuronyt szegezve rohannak előre.

A talapzat legalsó síkján egy kölykeit féltő anya párducz.

24. Horváth Adorján.

A pályamű talapzata kör alakú, 3 postamenssel tagozva.

A főalak erélyes, de nyugodt szónoki állásban ábrázolja Kossuthot, amint szavával lelkesít a szabadságharczra.

A jobboldali postamensen ősz öreg százlós magyar alak körül rohan az ifju honvédség.

A baloldali postamensen tüzerek foglalkoznak az ágyú körül; mögöttük zászlót tartó felkelő alak.

A hátsó harmadik postamensen családjától bucsuzó felkelő paraszt alak kaszaszuronnyal.

A postamensek által határolt három mezőben három oltár égő lángokkal „Szabadság“, „Egyenlőség“, „Testvériség“ felirattal.

A három csoportozat mögött domborműben a főoszlop oldalalaiban a szabadságharcz jelenetei.

25. Istók János.

Az egész pályamű három lépcsős teraszon áll.

A főalakra három variációt mutat be.

A főalak a pályaművön (1 : 10) nemes, nyugodt, határozott szónoki tartással ábrázolja Kossuthot, balkezevel kardját kebléhez emeli, s jobbját szónoki lendülettel emeli.

Az 1 : 5 arányban készített főalak abban különbözik előbbtől, hogy a kardot nem emeli kebléhez, hanem kardját derékban fogva, kissé eltartja magától.

A harmadik 1 : 5 aránynál kisebb arányu főalak Kossuthot hevesebb szónoki állásban ábrázolja, bal kezével zászlót szorítva kebléhez s jobb kezét ökölbe szorítva tartja.

A pályamű elején levő postamensen elől, ágyu mellett két tüzér merően figyel a távolba; hátuk mögött három figyelő, rohamra kész szabadságharcos kasza-szuronnal s hátul egy trombitás rohamra kürtöl.

A jobboldali postamens végén előre törő idősebb paraszt alak subában, kaszaszuronnal.

A baloldali postamens végén zászlóval rohanó honvéd.

A talapzat hátulján magas postamensen ülő Hungaria alak, bal karján paizsszal, bal kezében tartva a magyar koronát, jobbával a térdén nyugvó alkotmányra mutatva, szimbolizálja 1849 április 14-ét.

A postamens hátsó oldalán „Szabad hazáért“, „Ezer éves alkotmányért“ felirat.

26. Faragó Árpád.

A pályamű talapzata négyszögű, lépcsőzetes.

A főalak Kossuthot nyugodt állásban ábrázolja; balkeze kardján nyugszik s tollas kalapját tartja. Jobb karja nyugodtan lelóg.

A talapzat előlapján „Kossuth“ felirat.

A talapzat hátsó balsarkában egy felkelő földmives bucsuzik feleségétől, egy ülő női alaktól, elhagyva ekéjét, mely a talapzat hátsó részén a jobb hátsó sarokban áll s rászáll a turul madár.

27. Margó Ede szobrász és Pongrácz Szigfried építész.

A pályamű magas terász közepén áll.

A főalak meghatott mély gondolkozásu Kossuthot ábrázol, balkezeben emeli kardját, jobbát keblére szorítja, vállán leomló köpeny.

A talapzat elején jobb oldalon magas postamensen az 1849 április 14-iki országgyűlés nevesebb alakjai, Almássy,

Bezerédy, Irányi, Szácsvay állanak s meghatottan néznek fel Kossuthra a megválasztott kormányzóra.

A talapzat baloldali részén, a lépcsőzeten, háttal állva a nézőnek, bucsuzik egy honvéd anyjától s lelkesedve néz fel Kossuthra.

A talapzat hátulján relief, harczba menő tömeggel.

28. Kara—Kron Mihály.

A főalak Kossuthot nyugodt szónoki állásban ábrázolja.

A talapzat alján allegorikus alakok; jobb oldalon a szabadságharcz győzelmes génusza, mögötte a nemzet ébredését jelképező alakok. Elöl a talapzat alján két nőalak, egyik térden, másik álló alak s az egyik kezében széttört bilincset tart, a másik kezével, jobbájával babért nyújt fel Kossuth felé s ennek lehulló ágát a térdeplő nőalak hódolattal csókolja meg. Bal oldalon a szabad nemzetet jelképező csoport, a csoport hátulján térdeplő, zászlót tartó paraszt.

A talapzat hátulján nyitott törvénykönyvet a keblére szorító nőalak jelképezi a szabadságharcz idejét, történelmét.

29. Albert Antal szobrász, Fenyves Károly műépítész.

A pályamű alaprajza hosszú négyszög, mely hossz oldalával állíttatnék a Piacz-utca tengelyével párhuzamosan.

A főoszlop mögött bástyaszerű kiképzés.

A főalak erős akarattal demonstráló „Kossuth“.

A főoszlop körül magas teraszon mozgalmas csoportozat.

A főalak mögötti részen, a bástya aljában az 1849 ápril 14-iki országgyűlés szereplő 12 alakja, elöl Szácsvayval, ki a talapzat jobb oldalán ledöntött trónra teszi lábát. A ledöntött trón felett a talapzat jobb oldalán a felkelő nap vonalai, sugarai közé beírva 1849 ápril 14.

A szobormű előnyuló teraszán, mely a harczteret ábrázolja, rohanó honvédek zászlóval, kivont karddal, felkelő paraszt alakokkal (5 alak); előttük a téren összetört ágyukerek roncsai látszanak ki a füből. Ezen csoport mögött közvetlenül a talapzat baloldaláról jövő, ágyut toló három honvéd s ezek mögött a talapzat baloldalán távolabb asszonyától bucsuzó felkelő, figyelemmel nézve előre a harczra.

30. Lányi Dezső.

A főalak nyugodt szónoki állásban ábrázolja Kossuthot; balkezét kardjára támasztva, — mely az alaktól kijebb áll, — jobbát keblére emeli s palástja válláról leszakadva jobb karján fennakad s leomlik háta mögött.

A talapzat előrészét egy lépcsőzet képezi (16 lépcsőfokkal), mely a középoszlop aljáig, illetve a középoszlop előlapján levő reliefig vezet fel. Ezen lépcső két erős, oldalfalán: jobb oldalon egy pár ordító oroszlán által vont bigán a „harczot“ ábrázoló római alak; baloldalon egy pár enyelgő oroszlán által vont bigán „Hunnia“ a magyar czimerrel s pálmával.

Ezen két allegorikus alak mögött a talapzat párkányán vonulnak fel jobb oldalon a szabadságharcz harczos alakjai; baloldalon a békét, győzelmet ünneplő nemzet, elől egy honleány virágot hintve a biga kerekei alá.

E két csoportot hátul a köralakú talapzathoz simuló arkangyal zárja be, kiterjesztett szárnnyal s karokkal, jobb-ában babérrel, balkezében lángpallossal.

A relief elől a sajtószabadságot jelképezi.

31—32. Kallós Ede szobrász, Töry Emil műépítész-tanár, Pogány Móríc szobrász.

Két pályatervvel s egy főalakkal pályáznak.

A) Oszlopos pályaterv.

A főalak Kossuthot harczra lelkesítő szónoki állásban tünteti fel, balkezével kardját emeli fel, jobbát szónoki lendülettel emeli; az oszlop előtt, magas postamensen áll; felette baloldalán, hátrább, kiterjesztett szárnnyal vészt kiáltó angyal mutat előre a küzdelem helyére.

A főalak körül, baloldalán Kossuth köpenyét csókoló férfi- és nőalak, ez utóbbi csecsemőjét tartva; jobboldalán felkelők s honvédek.

A főoszlop két oldalán magas postamens s ezen szabadságharczi alakok.

A talapzat hátulján a multról merengő öreg 48-as honvéd.

Az oszlop tetején turul madár néz a jövőbe, körmei közt kardot tartva.

B) pályaterv. A főalak az oszlopon.

A talapzat elején magas postamensen mozgalmass harci csoport; a talapzat jobb oldalán elesett honvédet tart felesége; baloldalon ugyanily magas postamensen harczbamenő fiától bucsuzó anyja.

A főalak heves szónoki állásban ábrázolja Kossuthot, mindkét karját ökölbe szorított kézzel szegve hátra; bő köpeny omlik válláról hátra.

A talapzat hátulján kincseiket a haza oltárára tevő asszonyok.

33. Cser Károly, Kühmayer Róbert, Brosán József.

A talapzat ives hátfala teraszt ábrázol, melynek emelkedő hátfalából közepén emelkedik a főalakot tartó oszlop.

A főoszlop két oldalán kiképzett oszloprészen jobbról, balról két lelánczolt madár.

A terasz hátfalában reliefek, melyek a szabadságharcz jeleneit fogják feltüntetni.

A főalak Kossuthot szónoki állásban, bal lábára támaszkodva tünteti fel, balkezében zászlót tart magához vonva, jobbát előre emeli, bal válláról köpeny hull le.

34. Pásztor Gyula.

Az talapzat teste négyszögletes nagy kockákra van tagozva.

A középrészen ezek felett emelkedik ki egy négyszögletes széles talpu gúla, melyen áll a főalak.

A főalak erőteljes szónoki állásban ábrázolja Kossuthot, jobb lábát előre feszítve, a leírás szerint letekint népére.

Az elől álló postamensen jobbfelől bekötött fejű zászlós ifju; baloldalon Kossuthot üdvözlő felszabadult jobbágy; a két oldal postamensen és hátul felkelő paraszt alakok.

